

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/42/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3520201522
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3520201522.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudcov Mgr. Stanislavy Kollárovej a Mgr. Marka Anovčina vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti B. U., nar. XX.XX.XXXX, S. U., nar. XX.XX.XXXX, a L. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, deti rodičov matky L. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. A., W. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Vladimírom Fraňom, LL.M., advokátom so sídlom v Novom Meste nad Váhom, Haškova 18, a otca L. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., Q. XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Moravčík a spol. s.r.o., so sídlom v Bratislave, Ružová dolina 6, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 5P/28/2020 - 178 zo dňa 14. júna 2021 takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch IV. a VIII. p o t v r d z u j e.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zveril maloleté deti B., nar. XX.XX.XXXX, S., nar. XX.XX.XXXX, a L., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti matky a tiež rozhodol, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Výrokom II. súd uložil otcovi povinnosť prispievať mesačne na výživu maloletej B.y sumou 120,- eur, maloletej S. sumou 100,- eur a maloletej L. sumou 90,- eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou rozsudku. Výrokom III. rozhodol, že nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 02.06.2020 do 14.06.2021 v sume 70,- eur je otec povinný zaplatiť matke do 30 dní odo dňa vyhlásenia rozsudku. Výrokom IV. rozhodol, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi za prítomnosti psychológa v priestoroch Centra pre deti a rodiny Myjava, pracovisko Nové Mesto nad Váhom, Klčové 107/32, Nové Mesto nad Váhom, každý párnny utorok a každý nepárny štvrtok v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod. bez prítomnosti matky s tým, že stretávanie sa otca s maloletými deťmi môže podľa pokynov psychológa prebiehať aj individuálnou formou. Výrokom V. matke a otcovi maloletých detí uložil výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa sociálnemu a inému odbornému poradenstvu ambulatnou formou v Centre pre deti a rodiny Nové Mesto nad Váhom, a to každý párnny utorok v čase od 16.00 hod. do 17.00 hod. v období od 29.06.2021 do 30.12.2021. Matke uložil povinnosť spolupracovať s Centrom pre deti a rodiny. Výrokom VI. maloletým deťom S., B. a L. uložil povinnosť zúčastniť sa sociálneho a iného odborného poradenstva v Centre pre deti a rodiny Nové Mesto nad Váhom ambulatnou formou každý štvrtok v nepárnom týždni v čase od 15.00 hod. do 16.00 hod. v období od 29.06.2021 do 30.12.2021 vrátane. Výrokom VII. rozhodol, že výroky IV., V. a VI. tohto rozsudku sú predbežne vykonateľné. Výrokom VIII. matke uložil povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu na Psychologickom poradenskom referáte Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom v trvaní 3 mesiacov. Výrokom IX. rozhodol, že týmto sa rušia uznesenia Okresného

súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 8P/37/2020-20 zo dňa 03.08.2020 a č. k. 8P/23/2020-37 zo dňa 12.06.2020. Výrokom X. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že matka maloletých detí B., nar. XX.XX.XXXX, S., nar. XX.XX.XXXX, a L., nar. XX.XX.XXXX, sa podaným návrhom domáhala, aby súd na čas do rozvodu manželstva, ktoré konanie prebieha na súde pod sp. značkou 9P/20/2020, upravil práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom. Navrhovala, aby boli všetky maloleté deti zverené do jej osobnej starostlivosti s tým, že právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok má iba matka. Otcovi navrhla uložiť povinnosť prispievať na výživu detí mesačne sumou 180,- eur na mal. B.u, 150,- eur na mal. S. a 120,- eur na mal. L.. Pôvodne matka navrhla upraviť stretávanie otca s mal. deťmi každý páry týždeň v sobotu aj v nedeľu, cez sviatky a 2 týždne cez prázdniny. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav: Maloleté deti U. pochádzajú z doposiaľ nerozvedeného manželstva účastníkov konania. Na súde prvej inštancie prebieha pod sp. značkou 9P/20/2020 konanie o rozvod manželstva L. a L. U.. Neodkladným opatrením č. k. 8P/23/2020-37 zo dňa 12.06.2020 súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložil povinnosť dočasne prispievať na výživu maloletých detí sumou 120,- eur na B., 100,- eur na S. a 90,- eur na L.. Stretávanie sa otca s maloletými deťmi bolo dočasne upravené neodkladným opatrením č. k. 8P/37/2020-20 zo dňa 03.08.2020 v znení uznesenia Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5CoP/46/2020-73 zo dňa 19.11.2020 tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý páry kalendárny týždeň od piatku 16.00 hod. do nedele 19.00 hod., v každú páru stredu od 17.00 hod. do 19.00 hod, ako aj v priebehu troch týždňov počas školských prázdnin. Nakoľko takto určený styk sa v priebehu konania vôbec nerealizoval, pristúpil súd k nariadeniu asistovaného kontaktu tak, že otec sa t. č. s deťmi stretáva v priestoroch Centra pre deti a rodiny Myjava, pracovisko Nové Mesto nad Váhom, každý páry utorok a každý nepáry štvrtok v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod. Matka na pojednávaní uviedla, že deti v súčasnosti otca odmietajú preto, že boli svedkami konfliktných situácií počas spolužitia v domácnosti a videli, ako sa otec správal, ako kričal, vyhrážal sa matke, vypínal elektriku, zamedzil prístup k internetu, takže dcéra sa nemohla dištančne učiť a pod. Deti k otcovi nemajú vybudovanú dôveru, s ničím sa mu nezdôverovali, on ich problémy neriešil, keď plakali, rozčuľovalo ho to. Aj v súčasnosti nevie situácie s nimi vhodne riešiť. Otec uviedol, že matka poukazuje na jeho negatíva, avšak ona príliš veľa času trávi na sociálnych sieťach. Nikdy deti nezbil, ani sa im bitkou nevyhrážal. Hádky s manželkou boli obojstranné a vulgarizmy padali aj z jej strany. Je prirodzené, že väčšinu starostlivosti o deti zabezpečovala manželka, ona bola takmer 9 rokov na materskej dovolenke. On zatiaľ pracoval na tri zmeny, staral sa o domácnosť a hospodárstvo. Zo správy Centra pre deti a rodiny Myjava, pracovisko Nové Mesto nad Váhom (ďalej aj len „centrum“) súd zistil, že maloleté deti prežívajú emocionálnu záťaž, ktorá sa prejavuje formou úzkosti, najviac badateľnej pri odchode matky. S matkou majú vybudovanú intenzívnu väzbu, k otcovi vyjadrujú kritické postoje kvôli jeho správaniu k matke. Ako ďalší dôvod uvádzajú, že si otec našiel novú partnerku. Počas asistovaného kontaktu deti neprejavujú žiaden záujem o spoluprácu, nejavia ochotu komunikovať s otcom a z ich správania je možné usudzovať, že sú prítomné matkine emočné prenosy na deti, čo môže byť pre ne rizikové nakoľko si matka zamieňa vlastné potreby s potrebami detí a tým dochádza k manipulácii a negatívnemu vplyvu voči otcovi. Matka aktuálne s centrom spolupracuje, dodržiava termíny, no napriek tomu absentuje vôľa k emočnej príprave detí na kontakt, nakoľko deti sú celý čas v apatii a odpore. Zo znaleckého posudku č. 26/2021 PhDr. Benkoviča, znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, vyplýva, že otec má úprimnú snahu a záujem podieľať sa na starostlivosti a výchove maloletých detí, chce sa aktívne realizovať vo svojej role rodiča. Jeho vzťahová väzba s deťmi je však krehká, ich doterajšia história nebola bohatá na spoločné zážitky, z ktorých by v súčasnom komplikovanom období mohol ich vzťah čerpať. Žiadne z detí neuviedlo spontánne nijaký pekný zážitok s otcom. Otec zároveň nebol dostatočne empatický k prežívaniu detí a matky, ktoré sa nevyrovnali s jeho rozhodnutím rozviesť sa a už vôbec neprijali jeho nový vzťah, ktorý ich irituje a vyhocuje ich postoje. Deti veľmi citlivo vnímajú správanie otca k matke, držia s matkou, nechcú ju zradiť a napriek tomu, že ich vzťah k otcovi by nemal byť podmienený tým, do akej miery sa cíti byť matka zranená, je tomu tak. Bude preto potrebné, aby otec matku pred deťmi docenil. Matka nemá v situácii rozvodu dostatočný nadhľad nad významom otca v živote maloletých detí. Znechutenie, sklamanie matky z manžela sa prenáša aj na maloleté deti. Maloleté deti sú až príliš vtiahnuté do vzťahových problémov rodičov, pričom táto skutočnosť sa stala jedným z dôvodov odmietania otca. Matka je v tejto veci pasívna, nevyvíja aktivitu, aby oddelila rozchod rodičov od vzťahu otca k deťom. Hoci matka uvádzala, že deti majú z otca strach, samotné deti úzkosť z otca nedeklarovali. Obnovenie vzťahovej väzby medzi deťmi a otcom bude podľa znalca potrebné realizovať prostredníctvom odborníka. Znalec konštatoval, že neskôr bude možné styk realizovať v rozsahu navrhnutom v neodkladnom opatrení. Zo správy UPSVaR zo dňa 15.03.2021 vyplýva, že matka s deťmi býva od augusta 2020 v podnájomnom byte, ktorý je vo vlastníctve jej brata. Otec nemá okrem asistovaného kontaktu v centre s deťmi žiaden

osobný kontakt. Matka nie je nápomocná realizácii styku detí s otcom počas dlhšieho časového obdobia bez jej prítomnosti. Právne vec súd posúdil podľa článku 5, § 24 ods. 4, § 25 ods. 1, ods. 2, § 28 ods. 1, ods. 2, § 36 ods. 1, § 37 ods. 2 písm. d), ods. 4 písm. a), § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 4, ods. 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine; § 38 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku (CMP). Súd uviedol, že pri otázke zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky vychádzal zo súhlasného stanoviska oboch rodičov ako aj kolízneho opatrovníka. Deti sa od rozchodu rodičov v máji 2020 nachádzajú vo výlučnej starostlivosti matky, v ktorej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Deti majú k matke vytvorenú silnú emočnú väzbu, je pre ne primárne emočnou osobou a predstavuje pre ne istotu. Z tohto dôvodu je ich zverenie do osobnej starostlivosti matky v ich najlepšom záujme. V nadväznosti na rozhodnutie o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matke súd upravil právo otca na stretávanie s nimi. V tomto smere je podľa súdu situácia v rodine veľmi komplikovaná. Aktuálne deti otca odmietajú a styk otca s nimi sa v bežných, štandardných podmienkach nerealizuje. Od apríla tohto roku prebieha asistovaný kontakt v priestoroch centra, kde je rodine zároveň poskytované psychologické a iné odborné poradenstvo. Súčasné kapacitné možnosti centra umožňujú, aby styk otca s deťmi prebiehal jedenkrát do týždňa v rozsahu 2 hodín (v párný týždeň v utorok a nepárny týždeň vo štvrtok). Preto nebolo možné vyhovieť návrhu otca, aby sa rozsah tohto styku rozšíril na štyri hodiny týždenne. Za účelom realizácie takéhoto kontaktu súd rodičom ako aj deťom uložil potrebné výchovné opatrenie, pričom matke uložil povinnosť spolupracovať s centrom. V začiatkoch sa totiž vyskytli situácie, kedy matka pokyny pracovníkov centra nerešpektovala. Súd dospel k záveru, že je v najlepšom záujme maloletých detí, aby ich stretávanie s otcom prebiehalo naďalej nepretržite formou asistovaného kontaktu v centre. Styk nad rámec takto určeného stretávania, ktoré požadoval otec raz do týždňa v piatok, súd nenariadil, nakoľko zastáva názor, že pokým v rámci asistovaného kontaktu nedôjde v rámci realizovaného psychologického poradenstva k posunu, bolo by nariadenie takéhoto stretávania kontraproduktívne. Matka v konaní navrhla ako dôkaz výsluch maloletých B.y a S.. Tento dôkaz súd nevykonal pre jeho nadbytočnosť. Názor maloletých detí mal súd dostatočným spôsobom zistený opakovane v priebehu konania jednak kolíznym opatrovníkom, jednak znalcom a zároveň psychológom centra, ktorý s deťmi pracuje po dobu troch mesiacov raz týždenne. Vzhľadom na skutočnosť, že je zároveň nevyhnutná zmena postoja matky a jej vyrovnanie sa s rozpadom vzťahu nariadil súd matke povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu na psychologicko poradenskom referáte Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom v trvaní troch mesiacov po predchádzajúcom dojednaní termínu návštevy. Po zhodnotení dokazovania ohľadom príjmových a majetkových pomerov oboch rodičov ako aj potrieb maloletých detí mal súd výživné určené neodkladným opatrením za postačujúce a otcovi určil vyživovaciu povinnosť v celkovej výške 310,- eur, z tohto 120,- eur na maloletú B.u, 100,- eur na maloletú S. a 90,- eur na maloletú L.. Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 02.06.2020 do vyhlásenia rozsudku vznikol počas prvého mesiaca prebiehajúceho konania, keďže otec sumu určenú neodkladným opatrením vo výške 310,- eur začal platiť až od mesiaca jún 2020, pričom výživné za mesiac jún 2020, splatné v máji, dobrovoľne matke zaplatil v celkovej sume 240,- eur, t. j. 80,- eur na každé dieťa. Z nedoplatku vo výške 70,- eur preto pripadá na maloletú B.u suma 40,- eur, na maloletú S. suma 20,- eur a na maloletú L. suma 10,- eur. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku vo výroku IV. a vo výroku VIII. podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých detí. Uviedla, že čo sa týka výroku IV. napadnutého rozsudku, matka maloletých detí súhlasí s nastaveným režimom styku otca s maloletými deťmi, avšak nemôže nesúhlasiť s poslednou vetou tohto výroku v znení, že stretávanie otca s maloletými deťmi môže podľa pokynov psychológa prebiehať aj individuálnou formou. Podľa názoru matky je takáto úprava nekonkrétne, neurčitá, a preto aj nevykonateľná a nepreskúmateľná. Každý výrok rozhodnutia vo veci samej, najmä každý výrok rozsudku musí byť dostatočne konkrétny, aby mohlo byť jeho vykonanie, resp. nevykonanie možné skontrolovať a vyvodiť z toho dôsledky. Konkrétosť a určitosť výroku konečného rozhodnutia je nevyhnutná aj na jeho samotné plnenie povinnou osobou. Táto časť výroku IV. je však reálne nevykonateľná, pretože nie je presne definovaná, pričom jeho definovanie závisí od vôle psychológa, ktorý taktiež nie je konkrétne ani určený. Matka sa pri takto formulovanom výroku oprávnene obáva, že pokyny psychológa môžu jednak prekračovať povolený rozsah styku otca s deťmi a zasahovať tak do plánov a harmonogramu matky bez možnosti z jej strany do toho zasiahnuť, ale aj možnosť zo strany psychológa svojvoľne definovať časy a miesta stretávania a prípadnú objektívnu nesúčinnosť matky vykladať v jej neprospech. Vo výroku IV. matka napadla aj tú skutočnosť, že tento výrok neobsahuje presnejšie určenie, kedy má otec právo stretávať sa v stanovených hodinách s konkrétnym dieťaťom, resp. so všetkými súčasne. Matka vychádza z praktických skúseností s doterajšou formou stretávania otca s deťmi v Centre pre deti a rodiny, kedy to stretávanie prebiehalo rôzne, niekedy naraz so všetkými deťmi, ale inokedy postupne

a matka bola s ostatnými deťmi niekde na prechádzke a pod. Matka si ale pri takejto úprave nedokáže vopred zariadiť program, napr. plánovať vybavovanie osobných vecí a pod. Čo sa týka výroku VIII. napadnutého rozsudku, tak povinnosť uloženú týmto výrokom považuje matka za neopodstatnenú a nadbytočnú. Podľa názoru matky by v prípade dôvodnosti nariadenia tejto povinnosti mala byť nariadená obom rodičom. Matka však považuje nariadenie tejto povinnosti za nedôvodné a vzhľadom na povinnosť uloženú výrokom V. napadnutého rozsudku aj za nadbytočné, nakoľko prípadný účel poradenstva v zmysle výroku VIII. je podľa matky možné dosiahnuť aj poradenstvom v zmysle výroku V. rozsudku. Aj v zmysle dokazovania a aj v zmysle znaleckého posudku PhDr. Benkoviča otec s maloletými deťmi nemal vybudovaný vzťah z dôvodu, že sa im nevenoval, maloleté deti nemajú s ním žiadne zážitky, a preto nemá na čom stavať a budovať súčasný vzťah s deťmi. Na túto okolnosť je potrebné zamerať a sústrediť maximum pozornosti v konaní, pretože tam má pôvod aj určitá miera nedôvery zo strany matky maloletých detí. Z uvedeného dôvodu by bolo podľa matky oveľa vhodnejšie pôsobiť psychologickým poradenstvom na otca a nie na matku. Matka bola vždy nápomocná k realizácii styku, deti vždy pripravila, priviedla, avšak z dôvodu postoja detí voči otcovi sa styk neuskutočnil. Matka ale nikdy nekonala proti vôli detí. Navrhovala, aby nadriadený súd zrušil napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie, resp. ich časti a nahradil ich svojim rozhodnutím.

3. Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že medzi manželmi je práve otázka styku otca s deťmi mimoriadne zložitá. Je to z dôvodu odmietania matky prispôbiť svoje správanie vzniknutej situácii. Matka totiž podľa otca od rozchodu dlhodobo vykresľuje otca pred deťmi (ktoré má zverené) v silne negatívnom svetle, čo v podmienkach, keď deti sú v styku len s matkou a otec prakticky má (a mal) minimálnu možnosť sa s deťmi stretávať, vyvoláva u detí voči otcovi odpor a formuje ich negatívny vzťah k otcovi, čo v konečnom dôsledku spôsobuje, že deti sa s otcom nechcú stretávať. Vzťah detí s otcom pritom nebol nikdy negatívny, až do rozchodu spolu žili v jednej domácnosti a deti nemali nikdy problém s otcom komunikovať a existovať s ním. Vzťah ako taký bol medzi nimi dobrý. Podľa názoru otca je v poriadku a dokonca žiaduce, aby psychológ, ktorý bude styk riadiť, mal možnosť aj určovať bližšie pravidlá stretávania sa, ako napr. samostatne s jedným dieťaťom, alebo spolu so všetkými deťmi a pod. Môže tiež určiť aj iný individuálny styk. Podľa otca tým mala byť zmiernená mimoriadna redukcia rozsahu styku otca s maloletými deťmi. Od vyhlásenia rozsudku otec nemá možnosť za deťmi zájsť (teda ani ich vidieť) mimo priestorov centra. Napríklad po vyhlásení rozsudku otec nemal možnosť vôbec vidieť svoje deti viac ako tri týždne (kým bolo nariadené prvé stretnutie v centre, ktoré sa navyše uskutočnilo bez detí). Podľa otca je to matka, ktorá v prvom rade musí zmeniť svoj prístup a deti (ktoré má v každodennej starostlivosti) nasmerovať k tomu, že kľudne sa s otcom môžu stretávať, a pripraviť ich tak na stretávanie s ním. Keď sa bude otec s deťmi riadne stretávať (teda nie len v centre), potom bude s radosťou a láskou vykonávať všetku možnú nadprácu a to s maximálnym nasadením. Otec poukázal na to, že v znaleckom posudku nie je uvedené to, čo matka uviedla v odvolaní (že otec s maloletými deťmi nemal vybudovaný vzťah z dôvodu, že sa im nevenoval, maloleté deti nemajú s ním žiadne zážitky, a preto nemá na čom stavať a budovať súčasný vzťah s deťmi). Podľa názoru otca aj z objektívnych pozorovaní nestranných osôb (znalec, pracovníci centra, kolízny opatrovník) vyplýva, že práve matka (a nie otec) potrebuje poradenstvo takéhoto charakteru. Preto otec navrhoval, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny, a aby neprihliadal na návrh matky, ktorá v rámci návrhu petitu v odvolaní ani neuviedla ako konkrétne chce, aby súd rozhodol.

4. Kolízny opatrovník maloletých detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že konflikty medzi rodičmi pretrvávajú i naďalej, komunikácia medzi nimi viazne, je nefunkčná. Styk otca s maloletými deťmi sa pokúša realizovať Centrum pre deti a rodiny Nové Mesto nad Váhom od 01.04.2021 na základe odporúčenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom. Podľa kolízneho opatrovníka za obdobie 3 mesiacov nedošlo k zlepšeniu komunikácie medzi rodičmi a nedošlo ani k samotnej funkčnej realizácii styku otca s maloletými deťmi, z dôvodu ktorého dospel k záveru, že je potrebné, aby rodine bolo nariadené výchovné opatrenie so všetkými špecifikami uvedenými v jednotlivých bodoch napadnutého rozsudku. Navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

5. Matka v písomnej replike k vyjadreniu otca a k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedla, že zotrváva na podanom odvolaní a všetky skutočnosti, ktoré v podanom odvolaní uvádzala, považuje za vecné a oprávnené. Matka si uvedomuje a deklarovala to aj v podanom odvolaní, že právo otca na styk s deťmi mu nie je možné uprieť, a to ani nikdy netvrdila a nikdy sa o to ani vedome nesnažila. Podľa matky si treba uvedomiť, že rozpadom manželstva otec maloletých detí neranil len ju, ale aj maloleté deti,

ktoré voči nemu stratili dôveru a túto dôveru detí si musí obnoviť a vzťah s nimi nadviazať iba otec samotný svojim správaním. Doterajšie správanie otca pri styku s deťmi, najmä správanie pred tým, ako sa začal realizovať styk v centre, obnoveniu vzťahu neprispievalo, ale práve naopak. Slovné výstupy otca voči matke, ktorých pri styku boli deti svedkami, ako aj neustále nátlaky z jeho strany na matku rôznou úradnou formou počnúc výkonom rozhodnutia až po trestné oznámenie malo opačný efekt, ktorý sa prejavil na postoji detí voči otcovi. Matka nemusela reálne nič negatívne voči otcovi pred deťmi ani len vysloviť. Na vytvorenie ich postoja úplne postačovala ich empatia s pocitom matky pod vplyvom tlaku zo strany otca. Matka navrhovala súdu vypočuť maloleté deti. Nemala žiaden záujem detí zbytočne súdnym konaním traumatizovať, ale podľa jej názoru je pre deti väčšia trauma, keď sú nútené do styku s otcom, ktorého nedávne správanie v nich neustále rezonuje. Okresný súd vykonaním ich výsluchov mal možnosť sa o uvedenom presvedčiť. Keďže výsluchy neboli zrealizované, postoj detí, ktorý je známy teraz iba matke, nemohol súd zohľadniť vo svojom rozhodnutí. Na základe uvedeného mala matka maloletých za to, že ňou podané odvolanie je v celom rozsahu dôvodné.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ani to nevyžadoval verejný záujem) v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch IV. a VIII. je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

7. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom na tom právnom závere, že v otázke zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky ide o súhlasné stanovisko rodičov a kolízneho opatrovníka, pričom deti sa od rozchodu rodičov v máji 2020 nachádzajú vo výlučnej starostlivosti matky, v ktorej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky a ich zverenie do osobnej starostlivosti matky je v ich najlepšom záujme. Pokiaľ ide o stretávanie sa otca s deťmi a o uložené výchovné opatrenia, súd vychádzal z toho, že deti otca odmietajú a styk otca s nimi sa v bežných, štandardných podmienkach nerealizuje a vyskytli sa situácie, kedy matka nerešpektovala pokyny pracovníkov centra, avšak je v najlepšom záujme maloletých detí, aby ich stretávanie s otcom prebiehalo naďalej nepretržite formou asistovaného kontaktu v centre, pričom je zároveň nevyhnutná zmena postoja matky a jej vyrovnanie sa s rozpadom vzťahu. V otázke výživného vychádzal súd z príjmových a majetkových pomerov oboch rodičov ako aj potrieb maloletých detí.

8. Odvolanie matky smerovalo iba voči poslednej vete výroku IV. (v znení „Stretávanie sa otca s maloletými deťmi môže podľa pokynov psychológa prebiehať aj individuálnou formou.“) a voči výroku VIII. Jej odvolacie námietky boli koncentrované na tvrdenia o tom, že úprava obsiahnutá v poslednej vete výroku IV. je nekonkrétne, neurčitá, a preto aj nevykonateľná a nepreskúmateľná. Povinnosť uloženú výrokom VIII. považuje matka za neopodstatnenú a nadbytočnú vzhľadom na povinnosť uloženú výrokom V. napadnutého rozsudku, nakoľko prípadný účel poradenstva v zmysle výroku VIII. je podľa matky možné dosiahnuť aj poradenstvom v zmysle výroku V. rozsudku. V ostatných výrokoch I., II. III., V., VI., VII. a IX. rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý nebol, nadobudol právoplatnosť a odvolací súd ho v tejto časti nepreskúmal.

9. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie úplne a správne zistil skutočný stav veci, vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody rozhodnutia v napadnutej časti vo výrokoch IV. a VIII., v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam matky dodáva nasledovné:

10. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na

výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

11. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

12. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

13. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

14. Právo styku rodiča s dieťaťom je novým právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do jeho osobnej starostlivosti. Priestor na realizáciu rodičovských práv a povinností a na výchovné pôsobenie na dieťa má rodič práve v čase styku s dieťaťom. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval že „je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov“. Právo stretávania sa s dieťaťom zaručuje oprávnenej osobe právo vidieť dieťa, právo na prístup k dieťaťu, právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania, právo výlučne výchovne na dieťa počas tohto času pôsobiť a právo na náhradu za čas stretávania, ktorý sa nere realizoval z dôvodov, ktoré nespočívali v osobe oprávneného. Ideálnym riešením otázky styku rodiča s dieťaťom je jej úprava dohodou rodičov. Pokiaľ sa rodičia nie sú schopní na stretávaní dohodnúť, rozhodne autoritatívne súd. Je nevyhnutné, aby súd upravil právo rodiča na stretávanie s dieťaťom tak, aby bolo rozhodnutie ako celok vykonateľné.

15. Matka namietala, že úprava styku otca s deťmi v časti poslednej vety výroku IV. je nevykonateľná a nekonkrétne. Odvolací súd sa s touto jej námietkou nestotožnil. Rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností musí spĺňať podmienku vykonateľnosti ako celok. Nemožno vytrhávať z kontextu časť výroku, pokiaľ táto nadväzuje na predchádzajúcu časť, s ktorou tvorí celok a z tohto celku je výrok zrozumiteľný, určitý a vykonateľný, čo spĺňa aj výrok IV. napadnutého rozsudku. Tento upravuje styk otca s maloletými deťmi tak, že tento je oprávnený sa s nimi stretávať za prítomnosti psychológa v Centre pre deti a rodiny Myjava, pracovisko Nové Mesto nad Váhom, a to každý párnny utorok a každý nepárny štvrtok vždy od 15.00 hod. do 17.00 hod. bez prítomnosti matky. Takto upravený styk otca s deťmi matka nenamietala a odvolací súd zároveň konštatuje, že vzhľadom na komplikovaný rozpad vzťahu rodičov maloletých detí, kedy, ako bolo preukázané z vykonaného dokazovania, deti preberajú matkine emócie voči otcovi a nejavia ochotu s ním ani len komunikovať, je takáto asistovaná úprava styku otca s deťmi správna a v záujme maloletých detí, aby sa za prítomnosti a pomoci odborne spôsobilých osôb obnovili vzťahy detí a ich otca v záujme zachovania rodinných väzieb. Z výroku je zrejmé, že takto je upravený styk otca so všetkými maloletými deťmi, voči ktorým bola úprava práv a povinností rodičov predmetom konania, t. j. s maloletou B.ou, maloletou S. a aj s maloletou L.. Pokiaľ na takto určenú úpravu styku otca s deťmi nadväzuje časť výroku o tom, že stretávanie sa otca s maloletými deťmi môže podľa pokynov psychológa prebiehať aj individuálnou formou, je zrejmé, že môže ísť o všetky tri deti, ktorékoľvek dve deti, ktorékoľvek jedno dieťa, avšak vždy v čase určenom výrokom IV., vždy v priestoroch centra určeného týmto výrokom, a vždy len na pokyn psychológa centra, ktorý asistuje styku otca s dieťaťom v zmysle prvej vety tohto výroku. Psychológ môže určiť výlučne formu styku ako individuálnu. V kontexte celého výroku je aj časť (posledná veta) výroku IV. namietaná matkou vykonateľná a zrozumiteľná a zároveň aj dôvodná, keďže z vykonaného dokazovania je tiež dostatočne preukázané, že aj keď sú vzťahy všetkých troch dcér k otcovi komplikované a nemajú záujem o komunikáciu s ním, je táto miera nezáujmu a nedostatkov v komunikácii individuálna a rozsahom mierne diferencovaná od takmer absolútneho odmietania komunikácie, cez čiastočnú v podobe jednoslovných odpovedí až po akceptovanie aspoň minimálneho fyzického kontaktu zo strany otca a komunikáciu v podobe viac, ako jednoslovných odpovedí. Zároveň je úroveň komunikácie jednotlivých dcér rozdielna

aj v čase. Z tohto hľadiska je potom žiaduce a správne, aby vzhľadom na progres rozvoja vzťahov otca s dcérami psychológ centra prítomný pri styku určil individuálnu formu. V žiadnom prípade však psychológ nie je oprávnený direktívne rozsah styku rozšíriť, čo však nevyklučuje, aby v prípade pozitívneho vývoja vzťahov detí s otcom toto odporučil, pričom v tom prípade by aj matka mala byť nápomocná a ústretová k rozvíjaniu vzťahov detí s otcom a záujem jej detí by mal rozhodne predchádzať jej záujmy.

16. Matka vo svojom odvolaní ďalej namietala nesprávnosť výroku VIII. napadnutého rozsudku, ktorým jej bolo uložené výchovné opatrenie v podobe povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu na psychologickom poradenskom referáte Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom v trvaní troch mesiacov.

17. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

18. Výchova detí, starostlivosť o ich vývoj a ich ochrana by mala byť stredobodom neustáleho záujmu celej spoločnosti. Maloleté dieťa pre svoje slabšie právne postavenie potrebuje osobitnú ochranu a starostlivosť. Táto ochrana mu je poskytovaná predovšetkým v prostredí rodiny. Práve rodinné prostredie, v ktorom dieťa vyrastá, významne ovplyvňuje jeho ďalší vývoj, pričom dôležitú úlohu plní aj vzťah maloletého dieťaťa k obojmu rodičom. Vo formovaní osobnosti dieťaťa predstavuje vzťah k rodičom nezastupiteľné miesto. Ak rodina neplní svoje funkcie, a teda prípadne ak je vzťah dieťaťa k rodičovi narušený, je vyžadovaná pomoc zo strany spoločnosti, t. j. v danom prípade súdu, prostredníctvom inštitútu výchovného opatrenia. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že mocenská intervencia štátu do rodiny v podobe výchovného opatrenia je namieste len vtedy, ak rodina z najrôznejších dôvodov nezabezpečuje ochranu a všestranný rozvoj dieťaťa. Rozhodujúcim je tiež princíp adekvátnosti, t. j. nachádzanie miery intervencie do rodiny v záujme dieťaťa a zároveň nachádzanie prostriedkov tejto intervencie tak, aby tieto prostriedky boli primerané s ohľadom na záujem dieťaťa i práva jeho rodičov. O zaistenie najlepšieho záujmu dieťaťa musia v prvom rade usilovať jeho rodičia. Ak by starostlivosť rodičov nevedla k náprave, až potom je možné aplikovať výchovné opatrenie v záujme dieťaťa, keďže výchovné opatrenia plnia predovšetkým ochrannú funkciu, ktorej cieľom je napomôcť navráteniu riadneho výchovného prostredia a nie prípadne do vzťahu medzi rodičom a dieťaťom neadekvátne zasahovať.

19. Výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, t. j. podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, možno preto aplikovať len tam, kde je predpoklad, že toto výchovné opatrenie bude plniť ochrannú funkciu, ak k náprave spoločensky nežiaduceho vzťahu, t. j. odmietania otca maloletými deťmi, nedôjde iným spôsobom. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že vzťah otca a maloletých detí je narušený, progres je pomalý, pričom postoj matky k otcovi maloletých detí je negatívny z dôvodu rozpadu vzťahu, čo sa prenáša aj na deti, pričom matka nie je nápomocná realizácii styku detí s otcom. Odvolací súd zdôrazňuje, že v tomto smere má práve postoj matky veľký význam, a to najmä z hľadiska, či matka maloletých detí rešpektuje a umožňuje zdravý rozvoj vzťahu maloletých detí s otcom. Je v záujme maloletých detí, aby správanie matky vo vzťahu k otcovi maloletých detí nebolo kontraproduktívne k aktívnemu vytvoreniu vzťahu otca s deťmi. Je prirodzené, že maloleté deti sú naviazané na matku, a preto aj do značnej miery nekriticky preberajú postoje matky k otcovi. V takejto situácii treba vždy zvlášť citlivo pracovať na tom, aby matka cez svoje postoje k otcovi, či už zámerne alebo nie, neničila vzťah otca k maloletým deťom. V záujme maloletých detí sa v tomto ohľade preto javí nariadené výchovné opatrenie matke vo výroku VIII. ako adekvátne opatrenie na to, aby došlo k akcelerácii vývoja vzťahu otca s maloletými deťmi. I keď do značnej miery podobnú funkciu zohrá aj výchovné opatrenie nariadené matke a otcovi súdom vo výroku V., samotné toto výchovné opatrenie, ktoré má byť zamerané predovšetkým na rozvoj spolupráce rodičov, podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na postoj matky nie je dostatočným prostriedkom intervencie do rodiny v záujme maloletých detí, keď vzhľadom na vykonané dokazovanie je primerané nariadiť aj výchovné opatrenie matke maloletých detí tak, ako ho nariadil súd prvej inštancie. Zároveň v konaní neboli zistené také postoje otca k matke maloletých detí, že by bolo potrebné nariadiť takéto výchovné opatrenie aj otcovi, ako namietala matka vo svojom odvolaní. Okrem toho odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že obe výchovné opatrenia sú časovo obmedzené, pričom výchovné opatrenie vo výroku V. bude trvať iba do 30.12.2021 a výchovné opatrenie vo výroku VIII. iba tri mesiace, pričom toto môže nadviazať na výchovné opatrenie podľa výroku V. a prispieť k tomu, aby matka zmenila svoj postoj k otcovi pokiaľ ide o

ich deti, v dôsledku čoho by malo dôjsť aj k obnoveniu vzťahov detí a otca, čo je v ich najlepšom záujme, keď otec má deti evidentne rád, má o ne záujem, deti nemajú z neho strach, ako deklarovala matka, pričom otec nevykazuje žiadnu psychopatológiu. Psychologické poradenstvo by malo matke pomôcť získať nadhľad, preniesť sa cez nepríjemnosti a vytvoriť tak priestor pre rozvoj vzťahu detí a otca.

20. V konaní súdu prvej inštancie tiež nebola zistená žiadna vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Pokiaľ súd nevypočul maloleté deti a považoval takýto dôkazný návrh za nadbytočný, postupoval správne. Vzťah otca s deťmi je komplikovaný, stretávanie neštandardné za asistencie psychológa a v dôsledku toho bol názor detí zistený viacerými odborne spôsobilými osobami, vrátane znalca. Za tejto situácie je potom skutočne nadbytočné zisťovanie názoru detí ich priamym výsluchom zo strany súdu, keď súdu bol názor detí známy a ich vypočúvanie ďalšou úradnou osobou by rozhodne nebolo v ich záujme a pôsobilo by na ne traumatizujúco.

21. Odvolací súd vzhľadom na uvedené rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch IV. a VIII. podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

22. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP. Ide o mimosporové konanie, pre ktoré platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).